

Nieuwerbrug, Weijpoort
34a/Hoge Rijndijk 6-8
rapport 512

Nieuwerbrug: Weijpoort 34a en Hoge Rijndijk 6-8.

Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

A.H. Schutte

Met een bijdrage van: **W.K. van Zijverden** en **M.W. Enderman**

Colofon

ADC Rapport 512

Nieuwerbrug Weijpoort 34a en Hoge Rijndijk 6-8
Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

Auteur: A.H. Schutte
In opdracht van: N. Weerdenburg Aannemersbedrijf B.V.
Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, december 2005
Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'E. Blom', written in a cursive style with a long horizontal stroke extending to the right.

Autorisatie:
E. Blom

ISBN 90-5874-60-38

ADC ArcheoProjecten
Tel 033-299 81 81
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Fax 033-299 81 80
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Samenvatting	5
1 Inleiding	6
1.1 Algemeen	6
1.2 Vooronderzoek	7
1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen	7
1.4 Opzet van het rapport	8
2 Methoden	8
3 Resultaten	9
3.1 Fysisch geografisch onderzoek W.K. van Zijverden	9
3.2 Sporen	12
3.3 Vondstmateriaal	14
Aardewerk	14
3.4 Bouwhistorisch onderzoek Brandstoffenloods Hoge Rijndijk 6-8	14
4 Synthese	20
4.1 Algemeen	20
4.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen	20
5 Conclusie	22
5.1 Waardering van de vindplaats	22
5.2 Selectieadvies	23
Literatuur	24
Lijst van afbeeldingen en tabellen	24

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS VAN HET ONDERZOEKSGEBIED

<i>Provincie:</i>	Zuid-Holland
<i>Gemeente:</i>	Bodegraven
<i>Plaats:</i>	Nieuwerbrug
<i>Toponiem:</i>	Weijpoort 34a/Hoge Rijndijk 6-8
<i>Kadastrale gegevens:</i>	Onbekend
<i>Kaartblad:</i>	31D
<i>Coördinaten:</i>	114910.104/455022.206 114920.419/455014.224 115641.459/454547.519 115658.397/454547.680
<i>Projectverantwoordelijke:</i>	A.H. Schutte
<i>Bevoegd gezag:</i>	Gemeente Bodegraven
<i>Deskundige namens het bevoegd gezag:</i>	R.H.P. Proos, Provinciaal archeoloog van Zuid-Holland
<i>ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):</i>	14861
<i>ADC-projectcode:</i>	4100580/4100590
<i>Complex en ABR codering:</i>	Perceling/verkeveling (IPER)/Nederzetting Onbepaald (EX)/Economie onbepaald (EX)
<i>Periode(n):</i>	Middeleeuwen – Nieuwe Tijd
<i>Geomorfologische context:</i>	Rivierengebied
<i>NAP hoogte maaiveld:</i>	0.25 – 0.40 m +NAP
<i>Maximale diepte onderzoek:</i>	3.50 m
<i>Uitvoering van het veldwerk:</i>	2-12-2005 en 5-12-2005
<i>Beheer en plaats documentatie:</i>	Provinciaal Archeologische Depot Zuid-Holland

---

Samenvatting

Op 2 december 2005 heeft ADC ArcheoProjecten een archeologisch onderzoek uitgevoerd op de toekomstige nieuwbouwlocatie Weijpoort 34a. Er zijn hier twee werkputten aangelegd, één parallel aan de Oude Rijn (werkput 1) en één dwars op de Oude Rijn (werkput 2). Het eerste vlak is in beide putten aangelegd op ongeveer 1 m onder maaiveld ($\pm 0,70$ m NAP). In dit vlak en er boven is een grote hoeveelheid puin en wat industrieel wit aardewerk aangetroffen. Vervolgens is het tweede vlak aangelegd tot een diepte van 1,80 m – mv ($\pm 1,50$ m NAP). Ook op dit niveau zijn geen archeologische sporen vastgesteld. In het vlak en zo'n dertig centimeter er boven is wel wat aardewerk aangetroffen dat uit de Late Middeleeuwen dateert (15e eeuw). Dit materiaal betreft gedumpte afval en ligt dan ook tegen de wal van de Oude Rijn.

Op 5 december is het onderzoek in Nieuwerbrug voortgezet op een tweede locatie, Hoge Rijndijk 6-8. Er zijn hier wederom twee werkputten aangelegd, één parallel aan de Oude Rijn (werkput 3) en één dwars op de Oude Rijn (werkput 4). Het eerste vlak is in beide putten aangelegd op ongeveer 1,50 m – mv ($\pm 1,25$ m NAP). In het vlak van werkput 3 is een greppel waargenomen. In het vlak van werkput 4 is een rechthoekige kuil waargenomen met daarin aardewerk uit de Late Middeleeuwen (specifiek uit de periode: 1200-1275). Vervolgens is in beide putten een tweede vlakken aangelegd tot een diepte van respectievelijk 2,05 m – mv ($\pm 1,86$ m NAP) en 2,42 m – mv ($\pm 2,20$ m NAP). Op dit niveau zijn geen archeologische sporen vastgesteld. De graafwerkzaamheden zijn op deze diepte gestopt vanwege problemen met grondwater en dreiging van instorting van de gehele putwand. Aangezien het onderzoek tot een maximale diepte van 3,50 m –mv diende te worden uitgevoerd is er tot deze diepte geboord. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren vastgesteld.

Tabel 1. Tijdsduur van de verschillende (pre)historische perioden.

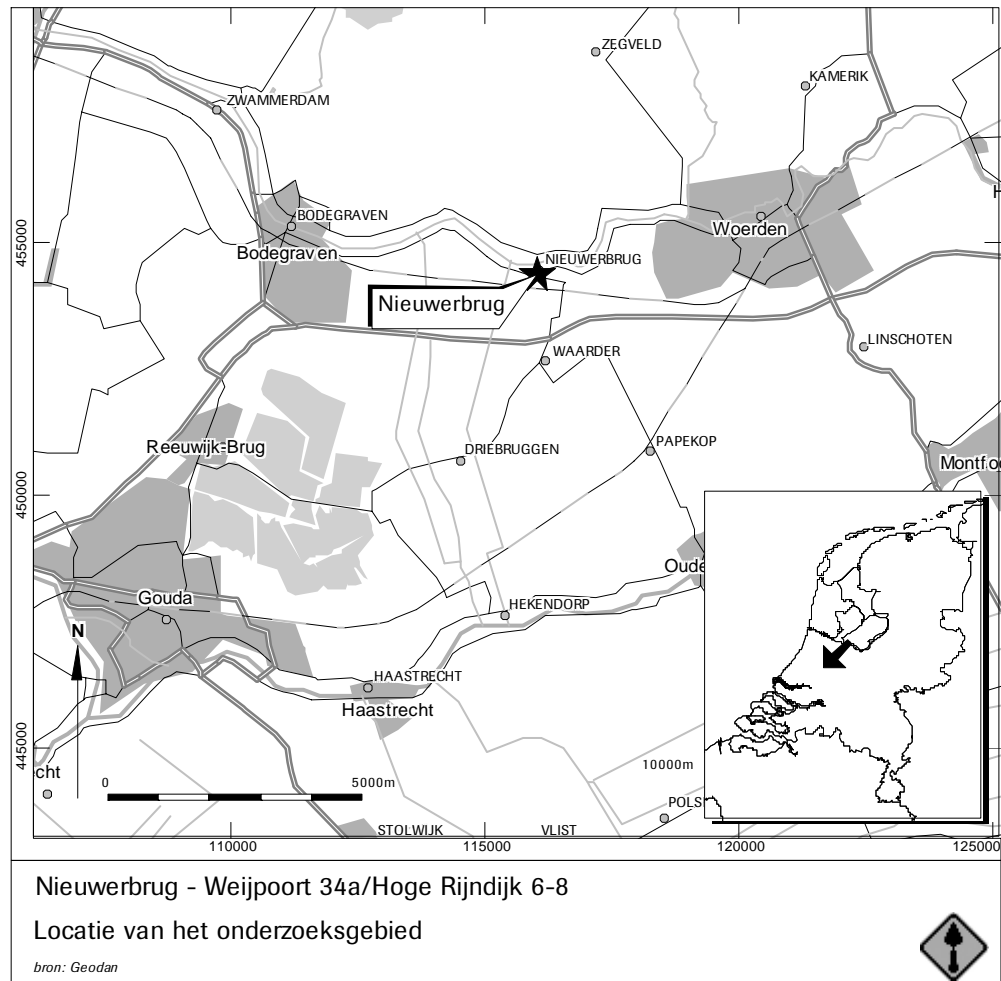
PERIODE	TIJD IN JAREN			
Nieuwe Tijd	1500	na Chr.	-	heden
Middeleeuwen	450	na Chr.	-	1500 na Chr.
Romeinse tijd	12	voor Chr.	-	450 na Chr.
IJzertijd	800	voor Chr.	-	12 voor Chr.
Bronstijd	2000	voor Chr.	-	800 voor Chr.
Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	5300	voor Chr.	-	2000 voor Chr.
Mesolithicum (Midden Steentijd)	8800	voor Chr.	-	4900 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd)	300.000	voor Chr.	-	8800 voor Chr.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van N. Weerdenburg Aannemersbedrijf b.v. heeft ADC ArcheoProjecten een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) in de vorm van proefsleuven uitgevoerd voor de plangebieden Weijpoort 34 A en Hoge Rijndijk 6-8 (afb. 1). In het plangebied zullen huizen worden gebouwd. Vooronderzoek (zie §1.2) heeft aangetoond dat zich op deze locaties mogelijk huisplaatsen uit de Middeleeuwen – Nieuwe Tijd bevinden (Zie voor periodisering tabel 1). De voorgenomen bouwplannen zullen deze mogelijke resten ernstig beschadigen dan wel vernietigen.

Afb. 1

Het plangebied Weijpoort 34a heeft een oppervlakte van 113 m² en ligt momenteel braak. Het gebied ligt ten zuiden van de Oude Rijn aan de weg Weijpoort en wordt begrensd door water, huizen en een weg. In het gebied zijn twee proefsleuven aangelegd met een totale oppervlakte van 23 m².

Het plangebied Hoge Rijndijk 6-8 heeft een oppervlakte van 630 m² en ligt momenteel braak. Het gebied ligt ten zuiden van de Oude Rijn aan de weg Hoge Rijndijk en wordt begrensd door water, huizen en een weg. In het gebied zijn twee proefsleuven aangelegd met een totale oppervlakte van 22 m².

Het veldwerk is uitgevoerd op 2 december 2005 op de locatie Weijpoort 34a en op 5 december 2005 op de locatie Hoge Rijndijk 6-8. In die periode zijn de proefsleuven aangelegd en onderzocht conform het Programma van Eisen (PvE), dat door drs. M. de Koning is opgesteld.¹ Dit ontwerp is goedgekeurd door drs. R.H.P. Proos provinciaal archeoloog van de provincie Zuid-Holland. De vondsten en bijbehorende documentatie die tijdens het IVO zijn verzameld, zijn gedeponeerd in het Provinciaal Archeologisch Depot Zuid-Holland te Alphen aan de Rijn.

Het veldteam bestond uit: A. Schutte (projectverantwoordelijke en veldarcheoloog) en A. Veenhof (veldtechnicus). De bij dit project betrokken fysisch geograaf was W. van zijverden, Senior archeoloog is E. Blom. Het aardewerk is bestudeerd door C. Nooijen. De contactpersoon bij de opdrachtgever is A. Burggraaff.

1.2 Vooronderzoek

In verband met toekomstige ontwikkelingen in de plangebieden Weijpoort 34a en Hoge Rijndijk 6-8 is een eerste archeologische inventarisatie uitgevoerd. Syntegra Archeologie BV heeft op 1 juni 2004 een bureauonderzoek en op 2 juni 2004 een booronderzoek uitgevoerd in het plangebied Weijpoort 34a.² Bij het booronderzoek werden op 1 tot 1,3 m -mv archeologische indicatoren aangetroffen uit de Late Middeleeuwen en Nieuwe Tijd en op 1,8 m - mv is houtskool aangetroffen. ArcheoMedia BV heeft in juni 2005 een bureauonderzoek en een booronderzoek uitgevoerd in het plangebied Hoge Rijndijk 6-8.³ Het booronderzoek wees uit dat op een diepte van 1,5 - 3,5 m - mv archeologische indicatoren aanwezig zijn die dateren uit de Late Middeleeuwen tot in de Nieuwe Tijd (Zie voor periodisering tabel 1).

1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen

Het IVO in de vorm van proefsleuven heeft tot doel de aard, omvang en kwaliteit (gaafheid en conservering) vast te stellen van de vindplaats(en) in het gebied om te komen tot een definitief oordeel over de behoudenswaardigheid ervan. Daarnaast moeten gegevens verkregen worden om hetzij verder archeologisch onderzoek mogelijk te maken, hetzij adequate maatregelen voor behoud en beheer te kunnen treffen.⁴

In het PvE van beide plangebieden zijn verschillende onderzoeksvragen gesteld. Deze worden in dit rapport beantwoord op basis van hetgeen in de proefsleuven is aangetroffen.

De volgende onderzoeksvragen zijn in de PvE's gesteld:

Weijpoort 34a⁵

- Wat is de aard, datering, omvang en fysieke kwaliteit (gaafheid en conservering) van de archeologische context ?
- Zijn er oeverbeschoeiingen, havenactiviteiten of sporen van landaanwinning/ophoging (in verband met de natte Rijnsoever) uit de Late Middeleeuwen aanwezig?
- Zijn er gebouwplattegronden of andere structuren uit de Late Middeleeuwen aanwezig?
- Zijn er onder de laatmiddeleeuwse bodemlagen nog intacte bodemlagen met sporen uit de Late IJzertijd/Romeinse tijd aanwezig?
- Zijn paleo-ecologische resten aanwezig die reconstructie van het landgebruik en de voedsel economie mogelijk maken?
- Wat is het belang (bezien vanuit lokaal, regionaal en landelijk perspectief) van de binnen het plangebied aanwezige archeologische resten? Wat is de inhoudelijke kwaliteit?
- Is de vindplaats behoudenswaardig?

Hoge Rijndijk 6-8⁶

- Wat is de aard, datering, omvang en fysieke kwaliteit (gaafheid en conservering) van de archeologische context ?
- Wat is de betekenis van de resten uit de Late Middeleeuwen en of Nieuwe Tijd in de bodem?
- Zijn uit de Late Middeleeuwen/Nieuwe Tijd resten afkomstig van landaanwinning van de natte oeverzone.
- Zijn er oeverbeschoeiingen aanwezig.

¹ Koning 2005a & Koning 2005b

² Koning 2005a

³ Koning 2005b.

⁴ Cf. Handboek ROB specificaties, juni 1998

⁵ Koning 2005a

⁶ Koning 2005a & Koning 2005b

- Zijn er funderingen, resten van ambachtelijke activiteiten, waterputten, afvalkuilen of beerputten aanwezig.
- Zijn er onder de laatmiddeleeuwse bodemlagen nog intacte bodemlagen met sporen uit de Late IJzertijd/Romeinse tijd aanwezig?
- Zijn paleo-ecologische resten aanwezig die reconstructie van het landgebruik en de voedsel economie mogelijk maken?
- Wat is het belang (bezien vanuit lokaal, regionaal en landelijk perspectief) van de binnen het plangebied aanwezige archeologische resten? Wat is de inhoudelijke kwaliteit?
- Is de vindplaats behoudenswaardig?

1.4 Opzet van het rapport

Dit rapport betreft een standaardrapport zoals genoemd in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 2.2 -specificatie VS06). In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd, waarna de eerste conclusies volgen. Dit onderzoek vormt geen eindstation, maar de basis van waaruit verder synthetiserend onderzoek kan plaatsvinden. Bij dit synthetiserend onderzoek kan, indien nodig, altijd worden teruggegrepen op de basisgegevens.

Na de samenvatting en dit inleidende hoofdstuk volgt een omschrijving van de onderzoeksmethoden in hoofdstuk 2. Vervolgens zullen de verschillende deelonderzoeken aan de orde komen. De auteurs staan telkens bij de betreffende hoofdstukken vermeld. Allereerst zullen in hoofdstuk 3 de resultaten aan de orde komen. Het vangt aan met een fysisch geografische beschrijving van de bodem. Vervolgens worden de sporen en besproken gevolgd door een verslag over het aangetroffen aardewerk. In hoofdstuk 4 vindt de synthese plaats en in hoofdstuk 5 worden de conclusies van de (deel) onderzoeken getrokken en staan de selectieadviezen.

2 Methodes

Het onderzoek is uitgevoerd conform de KNA 2.2 (2005) en het PvE.⁷ Tijdens het IVO zijn vier proefsleuven aangelegd. De ligging van deze proefsleuven was oost-west langs de Oude Rijn en noord-zuid, dwars op de Oude Rijn.

In het PvE werd een werkwijze voorgesteld waarbij er verspreid over de locatie Weijpoort 34a en de locatie Hoge Rijndijk 6-8 twee proefsleuven werden aangelegd. Voor de locatie Weijpoort is het eerste vlak op het niveau waar de eerste sporen verwacht werden aangelegd, ca. 0,9 a 1 m -mv, want op die diepte zijn de eerste archeologische indicatoren aangetroffen. Het tweede vlak is op ongeveer 1,5 a 1,8 m -mv aangelegd. Op de locatie Hoge Rijndijk is het eerste vlak op 1,5 m -mv aangelegd want daar zijn de eerste archeologische indicatoren aangetroffen. Het tweede vlak moest, conform het PvE, op 3,5 m -mv aangelegd worden. Mocht dit vlak niet gehaald worden in verband met de grondwaterstand, schrijft het PvE voor om voldoende boringen te zetten om de vindplaats te waarderen. Voor beide locaties schreef het PvE voor dat de meest informatieve lange profielwand moest worden gedocumenteerd. De proefsleuven waren ca. 2 m breed en ca. 5 m lang.

De vlakken zijn machinaal aangelegd zonder schaafbak aangezien de goede leesbaarheid van de bodem een schaafbak niet noodzakelijk maakte. Tijdens de aanleg van het vlak zijn vondsten per laag verzameld. Grondsporen zijn direct ingekrast. De vlakken en de stort zijn met behulp van een metaaldetector onderzocht. Vervolgens is het vlak en ieder spoor daarin gefotografeerd en getekend (schaal 1:50), waarbij om de 2,5 m een waterpashoogte is bepaald. Alle aangetroffen grondsporen zijn gecoupeerd waarbij vondsten zijn verzameld. Alle coupes zijn getekend op schaal 1:20. Het restant van de gecoupeerde sporen is vervolgens machinaal afgewerkt.

In alle putten is een tweede vlak aangelegd. Tijdens het aanleggen van het diepste vlak werd in elke werkput een putprofiel aangelegd. Het putprofiel is gefotografeerd en getekend (op schaal 1:20) en één is er beschreven door de fysisch geograaf.

Op de locatie Hoge Rijndijk 6-8 is er iets afgeweken van de voorgeschreven werkwijze. Bij de aanleg van de werkputten 3 en 4 bleek dat het bovenste pakket uit ongeveer een meter zwaar verstoorde grond bestond met puin. In deze laag had regenwater zich opgehoopt waardoor het

⁷ Koning 2005a & Koning 2005b

een pakket blubber was geworden. Bij de aanleg van de werkputten stortte deze blubber constant de werkput in. Dit bemoeilijkt de uitvoering van archeologische werkzaamheden. Om het onderzoek toch uit te kunnen voeren is er vooral gewerkt vanuit de bak van de kraan. Het vondstmateriaal is per spoor verzameld, sporenvlak is getekend, de sporen zijn machinaal gecoupeerd, van de profielen zijn kolomopnames gemaakt en de boringen zijn vanuit de bak van de machine gedaan. Aangezien het onderzoek tot een maximale diepte van 3.50 m ±mv diende te worden uitgevoerd is er tot deze diepte geboord. Het was levensgevaarlijk om zelf in de put te gaan staan. Het profiel is dien ten gevolge niet door een fysisch geograaf bestudeert maar de kolomopnames wel. Antropogene sporen moesten conform het PvE worden bemonsterd. Echter door de gevaarlijke werkomstandigheden was het onmogelijk om dit verantwoord te doen,

3 Resultaten

3.1 Fysisch geografisch onderzoek (W.K. van Zijverden)

Het plangebied is gelegen op de oevers van de Oude Rijn. De Oude Rijn is een meanderende rivier die vanaf circa 4400 voor Chr. actief is geweest.⁸

In de rivierbedding van een meanderende rivier is de stroomsnelheid niet overal gelijk. De stroomsnelheid is laag in de binnenbocht en hoog in de buitenbocht van de rivierbedding. Hierdoor wordt sediment afgezet in de binnenbocht, terwijl in de buitenbocht erosie van de oever plaatsvindt. Als gevolg van deze erosie en sedimentatie zal de loop van de rivier langzaam aan verschuiven.

De waterstand fluctueert in de rivier door het jaar heen. Gedurende perioden van hoogwater treedt de rivier regelmatig buiten haar oevers en veroorzaakt overstromingen. Wanneer de rivierlakte overstroomt blijft de stroomsnelheid in de bedding relatief hoog en wordt grof sediment getransporteerd. Dit sediment blijft in de rivierbedding. Het fijnere sediment wordt daarentegen door het turbulente water in suspensie gebracht en naar het ondergelopen gebied gevoerd. In dit gebied neemt de stroomsnelheid van het water snel af als gevolg van de geringe diepte en de aanwezigheid van vegetatie. Het grofste sediment (sterk siltige tot sterk zandige klei) wordt afgezet vlak naast de bedding, op de oevers van de rivier, waar zich een oeverwal ontwikkelt. Deze oeverwal wordt bij elke overstroming verder opgehoogd en vormt een langgerekte rug in het landschap. Het fijnere sediment (zwak tot matig siltige klei) wordt verder de rivierlakte in getransporteerd. De laaggelegen rivierlakte achter de oeverwallen is het komgebied van de rivier. Als het waterpeil in de rivier zakt, wordt het water in deze vlakte door de droogvallende oeverwallen van de rivier afgesneden. In dit stagnerende water kan het fijne sediment uiteindelijk bezinken. De laagste delen van het komgebied zijn zeer nat, ook in perioden dat er geen overstromingen optreden. Op deze plaatsen kan veenvorming gaan optreden.

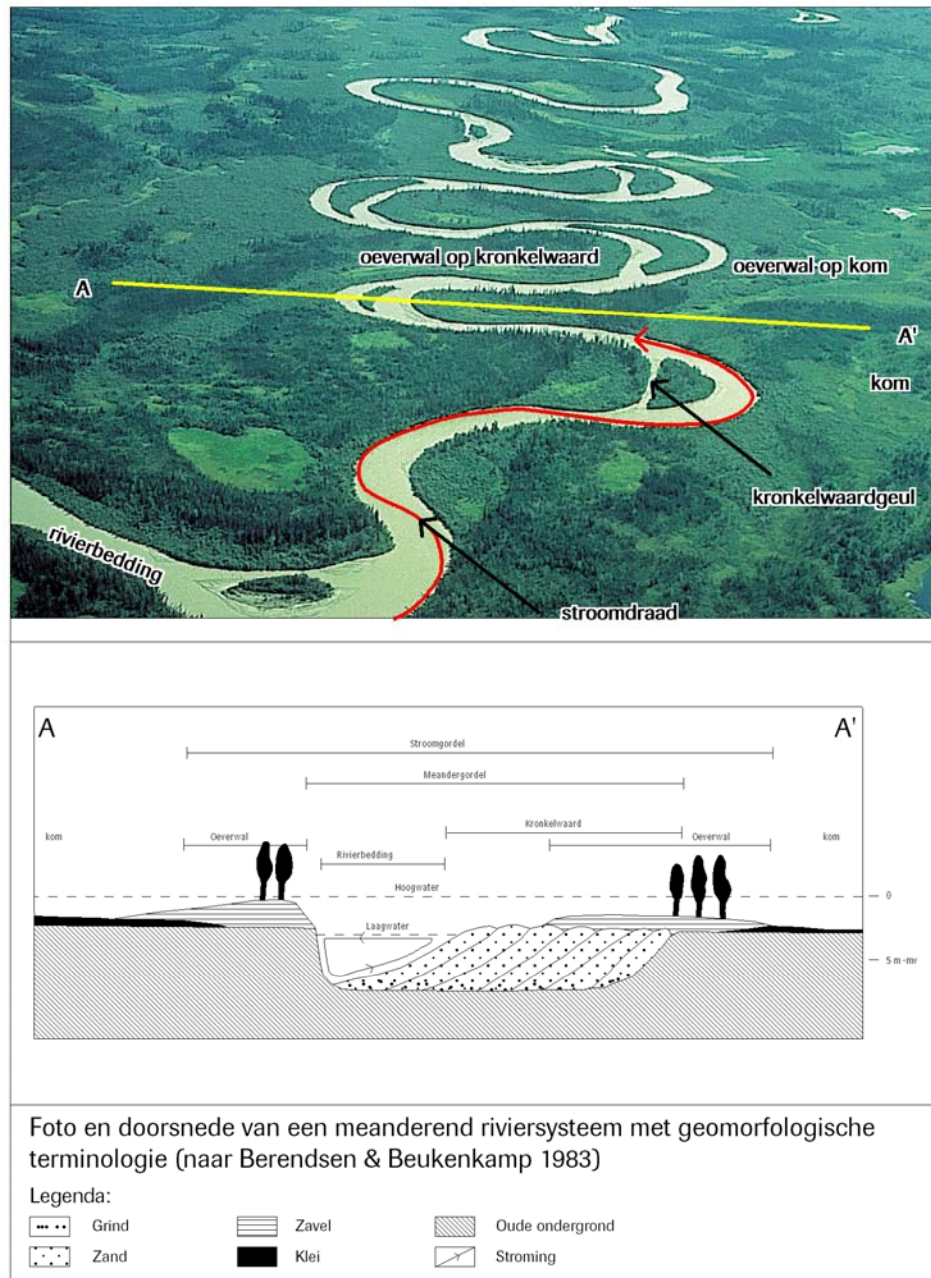
Tijdens perioden van hoogwater stroomt het water via de laagste delen van de oeverwal het komgebied in. Het kan gebeuren dat op deze plaats door erosie een geul ontstaat. Deze geulen, crevassegeulen genoemd, kunnen enkele tientallen meters breed zijn, zich via een onregelmatig patroon vertakken en dood lopen in het komgebied. In en langs de crevassegeulen wordt sediment afgezet, de zogenaamde crevasse-afzettingen. In sommige gevallen groeien crevassegeulen uit tot hoofdgeulen die zich stroomafwaarts weer aansluiten bij de bestaande geul. In dat geval wordt gesproken van een stroomgordelverlegging of avulsie.

Als een stroomgordelverlegging (avulsie) plaatsvindt, verliest de rivierarm stroomafwaarts zijn watervoerende functie. De afgesneden of verlaten rivierbedding, de restgeul, wordt grotendeels opgevuld en is veel smaller dan de oorspronkelijke rivierbedding. In de overgebleven laagte staat meestal wel water, maar deze slibt geleidelijk aan dicht. Een restgeul blijft meestal als een langgerekte depressie in het landschap zichtbaar. De oeverwallen van een verlaten rivierarm blijven daarentegen herkenbaar als ruggen in het landschap. In het gebied rondom de verlaten rivierarm neemt de hevigheid van de overstromingen af. De waterhuishouding kan dusdanig veranderen dat zich een 'permanent' vegetatiedek ontwikkelt en zich in de onderliggende sedimenten een bodem begint te vormen.

⁸ Berendsen & Stouthamer, 2001; GrN-7963 5595 ± 35

Vanaf het moment dat een rivier zich bovenstrooms heeft verlegd, ontvangt het gebied benedenstrooms nauwelijks meer sediment en kan zich een min of meer permanent vegetatiedek ontwikkelen. In de komgebieden ontwikkelen zich zogenaamde aquatische bodems terwijl op de stroomrug terrestrische bodems tot ontwikkeling kunnen komen⁹.

Afb. 2 Foto van een meanderende rivier en een schematische dwarsdoorsnede

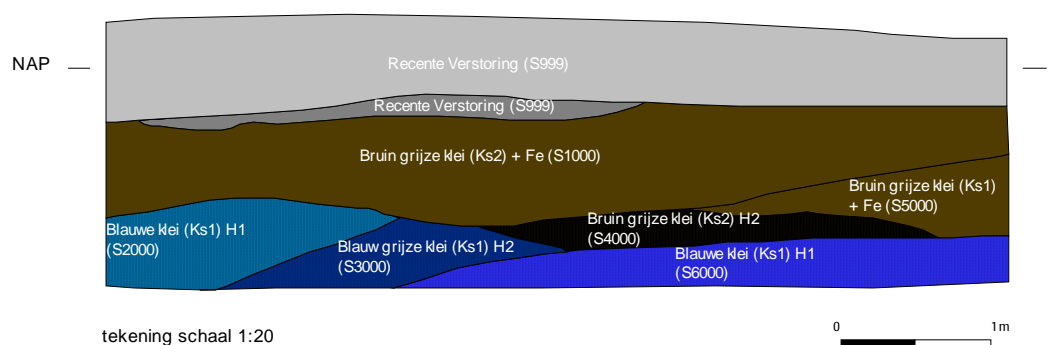
Tijdens de ontwikkeling van een bodem vinden verschillende processen plaats, die van belang zijn voor archeologisch en geologisch onderzoek. Als gevolg van bioturbatie (vermenging van bodemmateriaal door micro-organismen, woelbieren, etc.) verdwijnt in de loop der tijd de oorspronkelijke sedimentaire gelaagdheid. Daarnaast vindt een aantal onomkeerbare bodemchemische veranderingen plaats, zoals verlaging van de zuurgraad, uit- en inspoelen van metalen waaronder ijzer en mangaan, inspoeling van organische stof, etc. Hierdoor ontwikkelt

⁹ Steenbeek 1990.

zich een vegetatiehorizont. De dikte van de ontwikkelde vegetatiehorizont is onder andere afhankelijk van vegetatietype, ondergrond, tijdsduur en sedimentatiesnelheid. Wanneer door hernieuwde sedimentatie een einde komt aan de bodemontwikkeling blijft de ontwikkelde bodemhorizont in een dwarsdoorsnede zichtbaar als een donker(blauw)grijze laag. Deze laag wordt ook wel vegetatiehorizont of laklaag genoemd.

Aan het begin van de Romeinse tijd ontstond bovenstrooms van de Oude Rijn de Lek. Deze rivier nam een groot deel van de waterafvoer van de Rijn voor haar rekening. De bedding van de Oude Rijn paste zich aan, aan deze verminderde afvoer door zich in te snijden en de bedding sterk te versmallen. Op de oude beddingafzettingen werd een dik pakket komafzettingen afgezet en direct langs de nieuwe bedding werd een nieuwe zeer smalle oever gevormd. Pas in de Vroege-Middeleeuwen tussen 600 en 800 voor Chr. vind weer enige erosie plaats door geleidelijke verlegging. In 1122 AD is de Kromme Rijn, die de bovenloop vormt van de Oude Rijn, ter hoogte van Wijk bij Duurstede afgedamd. Deze afdamming heeft er voor gezorgd dat de Oude Rijn geen natuurlijke waterfluctuaties meer kent en de hoeveelheid water die door deze Rijntak wordt afgevoerd sterk is gereduceerd. Feitelijk kan de Oude Rijn vanaf dit moment als restgeul worden beschouwd.

Nieuwerbrug - Weijpoort 34a

Foto en tekening (met spoornummers) van het oostprofiel

GB-01/02/2006

Afb. 3 Weijpoort 34a, oostprofiel

In het plangebied is direct naast de Oude Rijn op ca. 1,80 m -mv zand kalkrijk zwak siltig zand aangetroffen. In de overige putten werd tot in elk geval 3,40 m -mv een humeuze zwak siltige klei

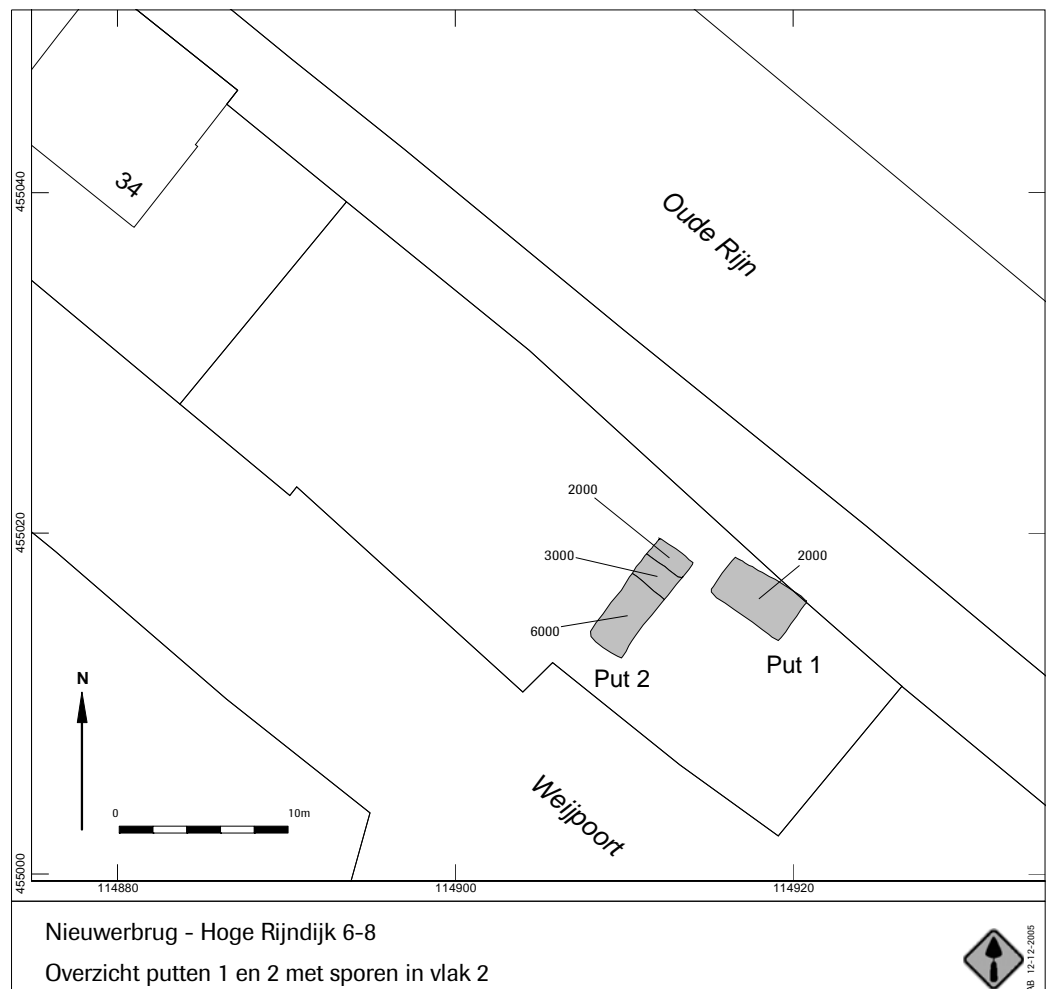

aangetroffen. Het pakket zand is geïnterpreteerd als nieuwgevormde oeverafzettingen van de Oude Rijn. Het kleipakket is geïnterpreteerd als komafzettingen die zijn gevormd in de oude (pre-Romeinse) bedding van de Oude Rijn.

3.2 Sporen

3.2.1 Weijpoort 34a

In de twee putten die op deze locatie zijn aangelegd (afb. 4) is tot 1 m +mv een grote hoeveelheid puin en wat industrieel wit aardewerk aangetroffen. Bij verder verdiepen van de werkputten is in een kleipakket (S 2000) dat tussen de 1,50 – 1,80 m – mv lag aardewerk aangetroffen dat uit de Late Middeleeuwen (15^e eeuw) dateert. Dit materiaal is vermoedelijk vanaf de oever in de rivier geschoven en zal dus ongetwijfeld afval betreffen.

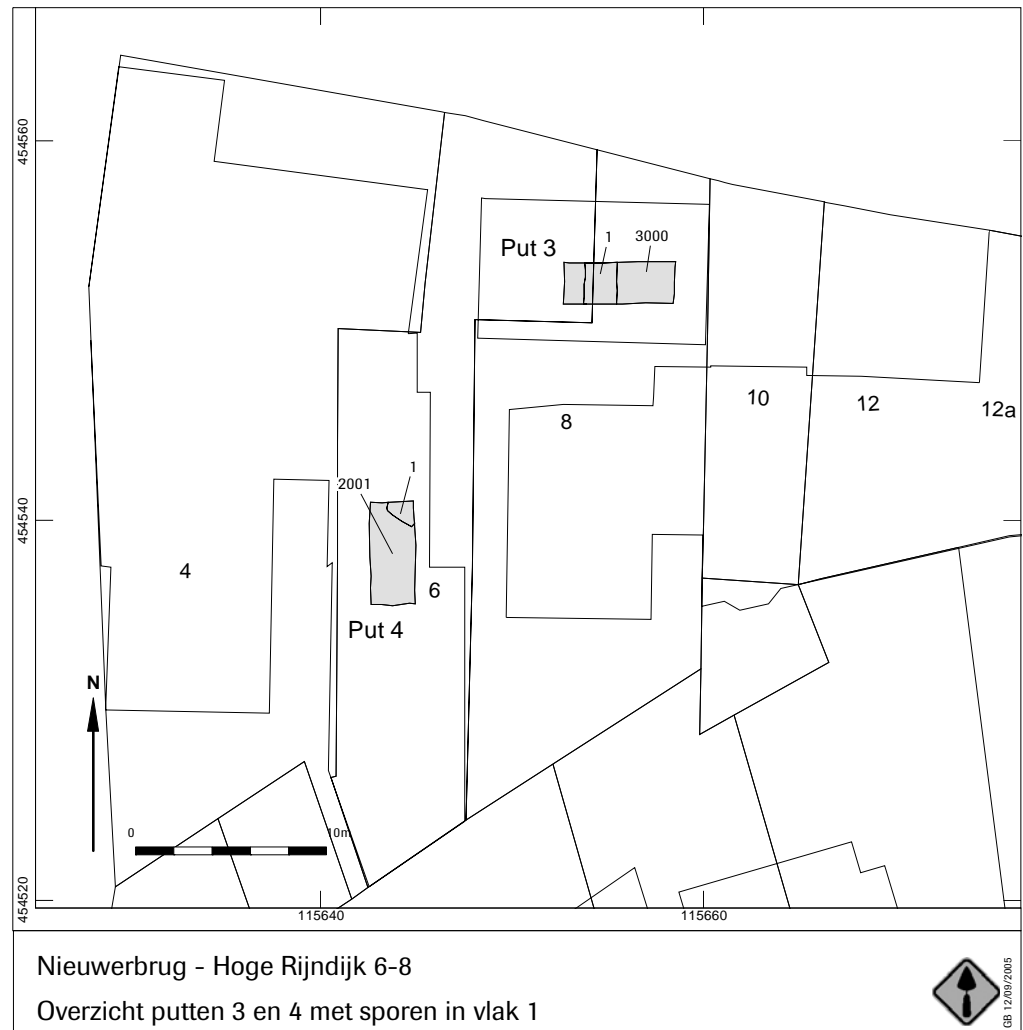
Afb. 4

3.2.2 Hoge Rijndijk 6-8

In de twee werkputten die hier zijn aangelegd zijn op het eerste vlak, op ongeveer 1,50 m – mv, sporen waargenomen (afb. 5). In het vlak van werkput 3 is een 1,80 m brede greppel waargenomen, die noord - zuid georiënteerd over de gehele breedte van de werkput lag. Uit het spoor kwam geen vondstmateriaal. Na het couperen bleek dat de greppel 0,21 m diep was met ronde zijden en een vlakke onderkant. In het vlak (S 3000) zijn wat vondsten gedaan uit de Nieuwe Tijd (15^e-16^e eeuw) maar deze konden niet geborgen worden. Aangezien de greppel in deze laag is ingegraven dateert die in ieder geval van na 1500. In het vlak van werkput 4 is in de noordwest hoek van de werkput een rechthoekige kuil waargenomen met een minimale diameter van 0,78 m met daarin aardewerk uit de Late Middeleeuwen (specifiek uit de periode 1200 -

1275).¹⁰ Na het couperen bleek het hier om een 0,32 m diep spoor te gaan met schuine insijdingen en een vlakke onderkant.

Afb. 5.

Vervolgens is in beide putten een tweede vlak aangelegd tot een diepte van respectievelijk 2,05 m en 2,42 m $\pm$ mv. Op dit niveau zijn geen archeologische sporen vastgesteld. De graafwerkzaamheden zijn op deze diepte gestopt vanwege problemen met grondwater en de constante dreiging van instorting van de putwand. Aangezien het onderzoek tot een maximale diepte van 3,50 m $\pm$ mv moest worden uitgevoerd is er vanaf het tweede vlak tot deze diepte geboord. Per werkput zijn drie boringen gezet op 0, 2,5 en 5 m. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren vastgesteld. Een combinatie van de profielopnames en de boorkolommen leidt tot de volgende profielen op de locatie Hoge Rijndijk 6-8.

Werkput 3		
$\pm$ mv	NAP	Omschrijving
0-0,69 m	0,18 m +NAP-0,51 $\pm$ NAP	Verstoord (S999)
0,69-1,17 m	0,51- ,99 m $\pm$ NAP	Bruin blauwe klei (Ks2) (S1000)
1,17-1,40 m	0,99-1,22 m $\pm$ NAP	Bruine klei (Ks2), humusrijk met veel schelpen en iets puin (S2000)
1,40-1,62 m	1,22-1,44 m $\pm$ NAP	Bruine klei (Ks1) met zwarte rietvlekkenq (S3000)
1,62-1,78 m	1,44-1,60 m $\pm$ NAP	Bruine klei (Kz3) met zand lensjes (S4000)
1,78-3,50 m	1,60-3,32 m $\pm$ NAP	Blauw zand (Zs1)

Tabel 2 Kolomopname (combinatie profiel en boringen) werkput 3

¹⁰ Determinatie C. Nooijen.

Werkput 4		
÷mv	NAP	Omschrijving
0-0,65 m	0,24 + NAP-0, 41 m ÷ NAP	Verstoord (S999)
0,65-1,22 m	0,41-0,98 m ÷ NAP	Blauw grijze klei (Ks2) (S1000)
1,22-1,40 m	0,98-1,16 m ÷ NAP	Bruine klei (Ks2) (S2000)
1,40-1,67 m	1,16-1,43 m ÷ NAP	Bruine klei (Ks2) Humeus gelaagd (S2001)
1,67-2,02 m	1,43-1,78 m ÷ NAP	Bruin grijze klei (Ks2) humus rijk (S2002)
2,02-2,77 m	1,78-2,53 m ÷ NAP	Grijs bruine klei (Ks1) humus rijk (S3000)
2,77-3,50 m	2,53-3,26 m ÷ NAP	Blauw zand (Zs1)

Tabel 3 Kolomopname (combinatie profiel en boringen) werkput 4

In werkput 4 is in verschillende onder elkaar liggende kleipakketten aardewerk aangetroffen dat uit de Late Middeleeuwen dateert. In het bovenste ongestoorde kleipakket (S 1000) zat materiaal dat uit 1250-1350 dateert, direct daaronder (S2001) zat aardewerk dat van 1200 tot 1250 is gedateerd en uit het kleipakket onder het spoor (S2002) zat Pingsdorff en kogelpot aardewerk dat in de 10^e tot 11^e eeuw wordt gedateerd.¹¹

3.3 Vondstmateriaal

Aardewerk

Het aardewerk is door middel van een quickscan door C. Nooijen gedetermineerd.

Voor Weijpoort 34a komt dat tot de volgende resultaten:

Vnr.	Werkput	Spoor	Datering	Omschrijving
1	1	2000	15 ^e eeuw	Wandscherven roodbakend aardewerk
2	2	2000	15 ^e eeuw	Wand-, rand- en bodemscherven roodbakend aardewerk, bakpan/kruik/pot

Tabel 4 Vondsten locatie Weijpoort 34a

Voor Hoge Rijndijk 6-8 komt dat tot de volgende resultaten:

Vnr.	Werkput	Spoor	Datering	Omschrijving
3	4	1000	1250-1350	Wandscherven roodbakend aardewerk met spatglazuur
4	4	1	1200-1275	Proto-steengoed wandscherven
5	4	2001	1250-1275	Wand-, rand- en bodemscherven proto-steengoed, bijna steengoed, grijsbakend en roodbakend, kannen en potten
6	4	2002	10 ^e -11 ^e eeuw	Wand- en bodemscherven Pingsdorff en twee wandscherven kogelpot.

Tabel 5 Vondsten locatie Hoge Rijndijk 6 - 8

3.4 Bouwhistorisch onderzoek Brandstoffenloods Hoge Rijndijk 6-8

3.4.1 Inleiding

Tijdens de sloop van een voormalige brandstoffenloods aan de Hoge Rijndijk te Nieuwerbrug is in opdracht van ADC Archeoprojecten door *Enderman, bureau voor bouwhistorie* een bouwhistorische verkenning uitgevoerd. Doel hiervan is inzicht te verkrijgen in de leeftijd en bouwwijze van het gebouw. Door de op het moment van onderzoek al ver gevorderde ontmanteling zijn de onderzoeksresultaten echter fragmentarisch. Zo was bij aankomst het dak al verdwenen en de draagconstructie ter plaatse van de verdieping gedeeltelijk afgezaagd (afb. 6). Ook de gevelbekleding was vrijwel geheel verwijderd. De verdiepingvloer was nog voor de helft aanwezig. Enkele deuren en een raam lagen los bij het gebouw terwijl het afkomende hout direct voor hergebruik werd afgevoerd. Wat nog aanwezig was, is op een geschematiseerde plattegrond vastgelegd en gefotografeerd.

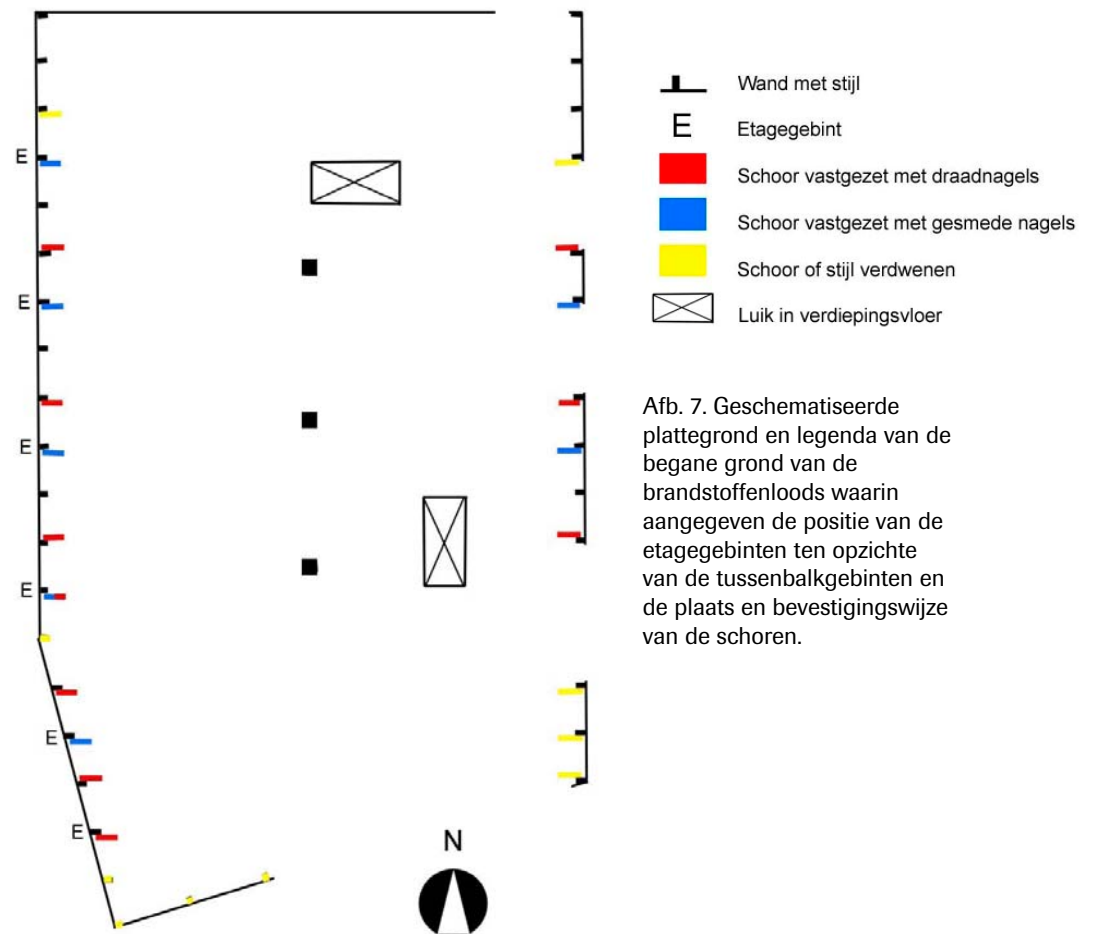
¹¹ Determinatie C. Nooijen.

De woning aan de noordzijde is niet in het onderzoek betrokken. Dit gebouw was ten tijde van het onderzoek ook al grotendeels verdwenen en niet meer toegankelijk.¹²

Afb. 6. De brandstoffenloods tijdens de sloop, gezien vanuit het zuidoosten

¹² Het betreft een rechthoekig éénlaags gebouw onder een noord zuid georiënteerd zadeldak gedekt met golfpannen. De gevels zijn gemetseld met een rode baksteen in halfsteens verband. Halverwege het gebouw bevindt zich een brandmuur. Vermoedelijk ging het om twee kamerwoningen.

3.4.2 Beschrijving en analyse

- Algemeen:

Het houten gebouw telt twee bouwlagen. De plattegrond bestaat uit een noord-zuid georiënteerde rechthoek waarvan de zuidzijde niet haaks is aangelegd, maar gerend in verband met een bocht in de weg (afb. 7). Ook de zuidwesthoek is om die reden iets overhoeks geplaatst. Aan de noordzijde is de schuur grotendeels tegen de smallere zuidgevel van een ouder, éénlaags woonhuis geplaatst. Ten opzichte hiervan steekt de schuur aan de oostzijde uit. Uit foto's die gemaakt zijn voor de afbraak blijkt dat de kap een zadeldak betrof waarvan de nok noord-zuid was georiënteerd (afb. 8). Als dakbedekking waren golfplaten gebruikt. Hoogst waarschijnlijk behoren deze niet bij de oorspronkelijke opzet.

Afb. 8. De zuidgevel van de brandstoffenloods (Foto uit archeomedia verslag nr. 2).

- Fundering:

De fundering bestaat waarschijnlijk enkel uit een betonplaat die gelijk de vloer van het gebouw vormt (afb. 9). Langs de oost-, zuid- en westzijde is hierop een gemetselde voetmuur geplaatst die met cement is afgestroken. Op de voetmuur ligt een plaat waarin de draagconstructie is gepend.

Afb. 9. Het interieur van de schuur tijdens de sloop, gezien naar het noorden.

- Draagconstructie:

De draagconstructie bestaat uit 18 of 19 gebinten van rechthoekig gezaagd naaldhout.¹³ Dat het er zoveel zijn heeft te maken met het feit dat de constructie niet al te zwaar is uitgevoerd en ook als drager van de gevelbekleding functioneert. Om de twee gebinten is er één uitgevoerd als etagegebint (afb. 7). De andere zijn tussenbalkgebinten. In beide gevallen is voor de gebintbalken een tussenbalkconstructie toegepast, waarbij de pen met twee toognagels is vastgezet.

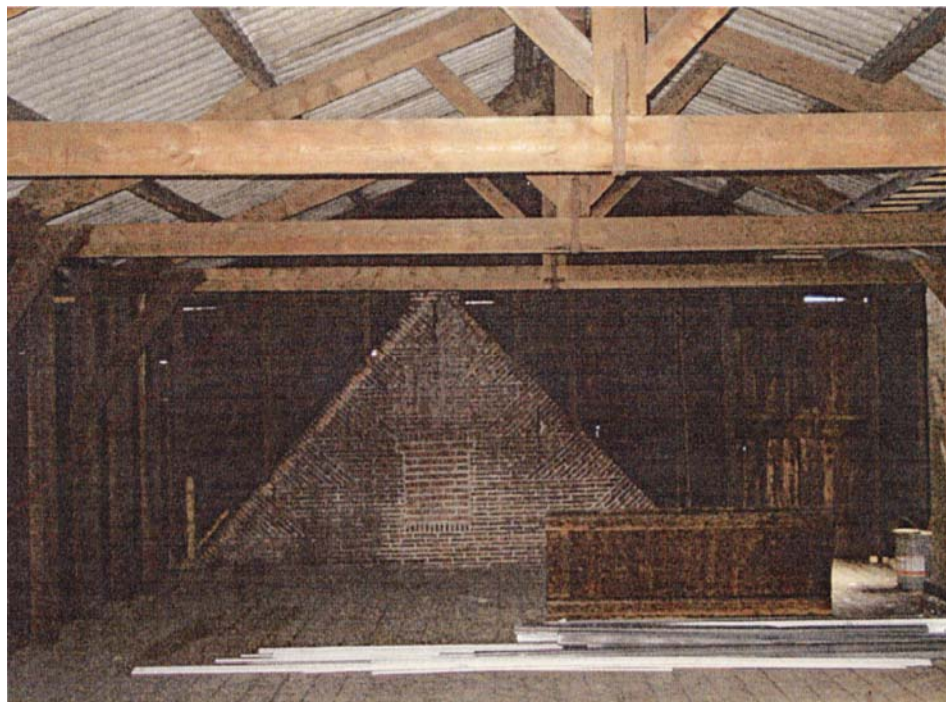
Telmerken zijn niet zichtbaar. Boven de bovenste balk van de etagegebinten steekt de stijl niet door. De schoren tussen de stijl en de gebintbalk zijn halfhouts aangebracht en genageld. Daarvoor zijn zowel smeedijzeren nagels als draadnagels gebruikt.

In het noordelijk deel van het gebouw, waar de oost- en westgevel parallel tegenover elkaar staan, ontbreekt om de twee gebinten een schoor tussen de stijl en de onderste gebintbalk. Het strijkgebint is ook zonder schoren uitgevoerd, terwijl bij de zuidwesthoek alle (nog aanwezige) gebinten met schoren zijn uitgevoerd. Opvallend aan de schoren is ook dat deze onregelmatig tegen de noord- of zuidzijde van de stijl zijn geplaatst. De reden hiervoor is onduidelijk. Een verband met gevelopeningen lijkt niet te bestaan.

Vanwege de overspanning en ter verbetering van de opslagcapaciteit op de verdieping is onder de verdiepingsbalklaag in de lengterichting van het gebouw een onderslagconstructie aangebracht (afb. 9). Deze bestaat uit een balk die rust op drie stijlen en in de kop daarvan is ingelaten. Elke stijl staat op een betonnen poer.

- Kapconstructie:

De opzet van de kapconstructie is te zien op een vóór de sloop gemaakte foto (afb. 10). Op de bovenste gebintbalk van elk etagegebint staat een nokstijlspanten met schoren. Over de spantbenen liggen gordingen tegen klossen. Onbekend is of de kapconstructie ook in de gebintbalken is gepend of alleen met een beugel is verankerd dan wel genageld.

Afb. 10. Overzicht van de verdieping, gezien naar het noorden (Foto uit archeomedia verslag nr. 3).

- Gevels:

De gevelbekleding bestaat voor zover kan worden vastgesteld uit zwartgeteerde rabatdelen die tegen de gebintstijlen met draadnagels zijn gespijkerd (afb. 8 en 11). Deze delen vormen gelijk ook het langsverband in de constructie.

¹³ Omdat de stijlen bij de zuidwesthoek waren verwijderd kon de precieze opzet niet worden achterhaald.

De westzijde van het gebouw is vermoedelijk blind geweest. In de zuid-, oost- en noordgevel zijn op de begane grond en verdieping gevelopeningen geweest. Daarvan konden alleen de vijf doorgangen op de begane grond nog worden onderzocht. Hiervan zijn de doorgang in de zuidgevel en die aan de zuidzijde van de oostgevel oorspronkelijk. De gebintstijlen staan hier niet op de voetsmuur maar op de betonplaat. De doorgang in de zuidgevel heeft een schuifdeur aan de westzijde en een dubbel scharnierende deur aan de oostzijde. De doorgang in de oostgevel kon met twee schuifdeuren worden gesloten. Vermoedelijk is ook de doorgang in de noordgevel oorspronkelijk. Hierin bevonden zich twee ongelijke deuren op gehengen.

De andere twee (noordelijke) toegangen in de oostgevel zijn blijkens herstellingen aan de voetsmuur naderhand aangebracht. Daarbij is voor de plaats van elke doorgang vermoedelijk bewust gekozen om de stijl van een gebint zonder schoor te verwijderen. Voor deze doorgangen waren roldeuren aangebracht.

Uit foto's van voor de sloop blijkt dat zowel boven de doorgang in de noordgevel als boven die in de zuidgevel op de verdieping ook een toegang aanwezig was (afb. 8 en 11). Bij de oostgevel is dit voor zover zichtbaar alleen boven de meest noordelijke doorgang het geval.

Sporen van een vensteropening waren in het nog beschoten noordelijke deel van de oostgevel zichtbaar. Twee losse van het gebouw afkomstige houten ramen op het terrein bezitten een 2 x 3 roedenverdeling. Waarschijnlijk zijn deze afkomstig van de verdieping

Afb. 11. De noordgevel van de brandstoffenloods (Foto uit archeomedia verslag nr. 4).

- Interieur:

Behalve de tweebeukige opzet die door de draagconstructie wordt gevormd zijn er op de begane grond geen concrete sporen van een opdeling van de ruimte zichtbaar. Alleen het verschil in kleur van het hout bij de tien noordelijke gebintvakken in de oostbeuk zou mogelijk op een (tijdelijke) afscheiding kunnen duiden. Het hout is daar licht van kleur en minder vettig zwart beroet (afb. 9). Op de verdieping is een eventuele ruimte indeling niet meer te achterhalen. Tussen het nog aanwezige houtwerk op de verdieping en de begane grond valt ook het kleurverschil op. Waarschijnlijk houdt dit verband met de opslag van kolen beneden. De bergplaatsen hiervoor hebben zich mogelijk aan de westzijde bevonden. Hier is op ongeveer anderhalve meter hoogte op alle gebintstijlen een diagonale aftekening of een houtje zichtbaar. De hoogte van de aftekening hangt samen met een sponning die op de eerste vier etagegebinten vanaf de noordmuur aan beide zijden van de stijl is aangebracht (afb. 12). Dit zou op compartimenten kunnen duiden. Volgens een omwonende zou tegen de westgevel ook een binnenwand hebben gestaan. Daarvan zijn echter geen sporen (zoals nagelgaten) aangetroffen. De verdieping is bereikbaar langs een laddertrap in het vierde gebintvak vanaf de noordmuur in de oostelijke beuk. In de vloer bevond zich hier ook een luik (afb. 10). De verdiepingvloer bestaat uit machinaal gezaagde naaldhouten delen van gelijke breedte. Hierin is over twee gebintvakken in de oostbeuk nog een luik aanwezig. Volgens een omwonende zouden er in elke beuk zes van

dergelijk luiken aanwezig zijn geweest. Dit lijkt echter onwaarschijnlijk en in dat geval is het aannemelijker dat het er in het totaal zes zijn geweest.

Afb. 12. Detail van een gebintstijl met sponning aan de westzijde van het gebouw.

3.4.3 Conclusie

De brandstoffenloods is gebouwd tegen een al aanwezige, vermoedelijk 19de-eeuwse woning. Uit de aanwezigheid van een betonnen vloer en het door elkaar gebruiken van draadnagels en gesmede nagels kan worden opgemaakt dat de schuur waarschijnlijk uit het eerste kwart van de 20ste eeuw dateert. In de loods hebben op de begane grond waarschijnlijk kolen gelegen die aan de westzijde vermoedelijk in vakken lagen opgeslagen. De toegepaste constructie is niet bijzonder maar valt wel op vanwege de toepassing van gezaagd hout met een geringe dikte.

4 Synthese

4.1 Algemeen

4.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen die in het Programma van Eisen zijn gesteld zullen hier worden beantwoord op basis van de bevindingen van het proefsleuvenonderzoek.

Weijpoort 34a

1. Wat is de aard, datering, omvang en fysieke kwaliteit (gaafheid en conservering) van de archeologische context?

We hebben te maken met een 15^e eeuwse afvaldump in de bedding van de Oude Rijn. De omvang van dit fenomeen beslaat het gehele plangebied en de fysieke kwaliteit van zowel het spoor als het vondstmateriaal is goed.

2. Zijn er oeverbeschoeiingen, havenactiviteiten of sporen van landaanwinning/ophoging (in verband met de natte Rijnsoever) uit de Late Middeleeuwen aanwezig?

Nee, tenzij de afvaldump hiermee verband houdt.

3. Zijn er gebouwplattegronden of andere structuren uit de Late Middeleeuwen aanwezig?

Binnen de krappe grenzen van het onderzoek zijn ze niet aanwezig.

4. Zijn er onder de laatmiddeleeuwse bodemlagen nog intacte bodemlagen met sporen uit de Late IJzertijd/Romeinse tijd aanwezig?

Binnen de krappe grenzen van het onderzoek zijn ze niet aanwezig.

5. Zijn paleo-ecologische resten aanwezig die reconstructie van het landgebruik en de voedsel economie mogelijk maken?

Waarschijnlijk wel, de klei was vanaf vlak boven de grondwaterspiegel vochtig en humeus waardoor de kans op paleo-ecologische resten groot is.

6. Wat is het belang (bezien vanuit lokaal, regionaal en landelijk perspectief) van de binnen het plangebied aanwezige archeologische resten? Wat is de inhoudelijke kwaliteit?

De binnen het plangebied aanwezige archeologische resten hebben lokaal en regionaal gezien een laag belang en inhoudelijke kwaliteit. Vanuit landelijk perspectief heeft het geen belang noch inhoudelijke kwaliteit, afvaldumps zoals hier vastgesteld komen we vaker tegen in het rivierengebied van Nederland.

7. Is de vindplaats behoudenswaardig?

Op grond van de resultaten van deze IVO kan de vindplaats niet als behoudenswaardig worden aangemerkt.

Hoge Rijndijk 6-8

1. Wat is de aard, datering, omvang en fysieke kwaliteit (gaafheid en conservering) van de archeologische context ?

In werkput 3 op deze locatie is over de gehele breedte van de werkput een 1,80 m brede en 0,21 m diepe greppel vastgesteld, deze greppel is niet gedetailleerder te dateren als van na 1500. Het spoor is gaaf en goed geconserveerd. In werkput 4 is in de noordwesthoek een kuil waargenomen met een minimale diameter van 0,78 m en een diepte van 0,32 m. Het vondstmateriaal uit de kuil dateert uit de 13^e eeuw. Het spoor is gaaf en goed geconserveerd.

2. Wat is de betekenis van de resten uit de Late Middeleeuwen en of Nieuwe Tijd in de bodem?

De greppel kan geïnterpreteerd worden als een onderdeel van een perceleringssysteem. De kuil kan als afvalkuil behoren bij een mogelijk nabij gelegen nederzetting.

3. Zijn uit de Late Middeleeuwen/Nieuwe Tijd resten afkomstig van landaanwinning van de natte oeverzone.

Er zijn tijdens het onderzoek binnen de krappe grenzen van het onderzoek geen aanwijzingen van landaanwinning aangetroffen.

4. Zijn er oeverbeschoeiingen aanwezig.

Er zijn tijdens geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van oeverbeschoeiingen aangetroffen.

5. Zijn er funderingen, resten van ambachtelijke activiteiten, waterputten, afvalkuilen of beerputten aanwezig.

De greppel is een restant van ambachtelijke activiteit en de kuil is geïnterpreteerd als afvalkuil.

6. Zijn er onder de laatmiddeleeuwse bodemlagen nog intacte bodemlagen met sporen uit de Late IJzertijd/Romeinse tijd aanwezig?

Nee.

7. Zijn paleo-ecologische resten aanwezig die reconstructie van het landgebruik en de voedsel economie mogelijk maken?

De klei was vanaf vlak boven de grondwaterspiegel vochtig en humeus waardoor paleo-ecologische resten waarschijnlijk wel bewaard zijn gebleven.

8. Wat is het belang (bezien vanuit lokaal, regionaal en landelijk perspectief) van de binnen het plangebied aanwezige archeologische resten? Wat is de inhoudelijke kwaliteit?

Het belang en de inhoudelijke kwaliteit van de aangetroffen resten is hoog, sporen uit de Late Middeleeuwen zijn in dit gebied zeldzaam.

9. Is de vindplaats behoudenswaardig?

Gezien het hoge belang en de inhoudelijke kwaliteit van de aangetroffen resten dient de vindplaats als behoudenswaardig beschouwd te worden.

5 Conclusie

5.1 Waardering van de vindplaats

De waardstelling, zoals voorgeschreven in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 2.2) gebeurt op drie niveaus: belevingswaarde, fysieke kwaliteit en inhoudelijke kwaliteit. De eerste is niet van toepassing omdat de vindplaats niet bovengronds zichtbaar is. Alleen de laatste twee niveaus zijn op deze vindplaats van toepassing. De fysieke kwaliteit van de vindplaats is gebaseerd op haar conservering en gaafheid. De conservering geeft aan in hoeverre de resten behouden zijn, de gaafheid in hoeverre de vindplaats nog compleet is. De beoordeling is voor zowel gaafheid als conservering: drie punten voor hoge, twee punten voor middelhoge en één punt voor lage kwaliteit.

5.1.1 Weijpoort 34a

De vindplaats is ruimtelijk slecht bewaard gebleven en kan dus worden beschouwd als zijnde van lage kwaliteit. Er zijn geen antropogene sporen waargenomen. Het aardewerk dat verzameld is tijdens het aanleggen van de sporenvlakken is matig verweerd en gefragmenteerd. Bot is slechts bewaard gebleven. De conservering van de vondsten wordt daarom laag gewaardeerd. De waardering van beide fysieke kwaliteitscriteria is in totaal 2 punten. Dit is een score die laag is en die haar het predikaat 'niet behoudenswaardig' oplevert (tabel 2). Ook op inhoudelijke kwaliteit, uitgedrukt in waarden voor zeldzaamheid, informatie en ensemble, wordt de vindplaats beoordeeld met hetzelfde puntensysteem. Het ontbreken van antropogene sporen geeft de vindplaats een lage score wat betreft zeldzaamheid, informatiewaarde en ensemblewaarde. De totale score voor de inhoudelijke kwaliteit is 3 en de waardering van de vindplaats op basis van deze criteria is dan ook laag.

Tabel 6. Scoretabel waardstelling (naar KNA, versie 2.2, 2005).

Waarden	Criteria	Scores			Totale score
		Hoog	Midden	Laag	
Beleving	Schoonheid	Wordt niet gescoord			
	Herinneringswaarde	Wordt niet gescoord			
Fysieke kwaliteit	Gaafheid			1	≥ 5 behoudenswaardig
	Conservering			1	
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid			1	≥ 7 behoudenswaardig
	Informatiewaarde			1	
	Ensemblewaarde			1	
	Representativiteit	N.v.t.			

5.1.2 Hoge Rijndijk 6-8

De vindplaats is ruimtelijk waarschijnlijk goed bewaard gebleven, de omliggende bebouwing is ondiep gefundeerd en zal de diep liggende sporen niet verstoord hebben en kan dus worden beschouwd als zijnde van hoge kwaliteit.

De conservering van de grondsporen is goed. Het aardewerk dat verzameld is tijdens het aanleggen van de sporenvlakken is weinig verweerd en gefragmenteerd. Bot is matig bewaard gebleven. De conservering van sporen en vondsten wordt middelhoog gewaardeerd. Hierbij moet echter worden bedacht dat op regionaal niveau de conserveringsomstandigheden voor de vindplaats kenmerkend zijn voor dit gebied.

De waardering van beide fysieke kwaliteitscriteria is in totaal 5 punten. Dit is een score die hoog is en die haar het predikaat 'behoudenswaardig' oplevert (tabel 3).

Ook op inhoudelijke kwaliteit, uitgedrukt in waarden voor zeldzaamheid, informatie en ensemble, wordt de vindplaats beoordeeld met hetzelfde puntensysteem. Eén spoor betreft een greppel die niet beter gedateerd kan worden als van na 1500 wat het spoor een hoge informatiewaarde en een hoge ensemblewaarde geeft. Een tweede spoor betreft een kuil die tussen 1200-1275 wordt gedateerd. Een spoor uit deze periode in deze context is zeldzaam, heeft een boven gemiddeld informatiewaarden en een boven gemiddeld ensemblewaarde. De totale score voor de inhoudelijke kwaliteit is 7 en de waardering van de vindplaats op basis van deze criteria is dan ook hoog.

Tabel 7. Scoretabel waardestelling (naar KNA, versie 2.2, 2005).

Waarden	Criteria	Scores			
		Hoog	Midden	Laag	Totale score
Beleving	Schoonheid	Wordt niet gescoord			
	Herinneringswaarde	Wordt niet gescoord			
Fysieke kwaliteit	Gaafheid	3			≥ 5 behoudenswaardig
	Conservering		2		
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid	3			≥ 7 behoudenswaardig
	Informatiewaarde		2		
	Ensemblewaarde		2		
	Representativiteit	N.v.t.			

5.2 Selectieadvies

Voor wat betreft Weijpoort 34a wordt, gezien de lage archeologische waarde, het advies gegeven om in het plangebied geen verder onderzoek te laten plaatsvinden en dat het terrein kan worden vrijgegeven voor bouwwerkzaamheden. De locatie Rijndijk 6-8 heeft een boven gemiddeld archeologische waarde wat haar behoudenswaardig maakt. Indien behoud in situ niet mogelijk is dan dient deze locatie nader onderzocht te worden.

Literatuur

- Berends, G., 1996: *Historische houtconstructies in Nederland*. Arnhem.
- Berendsen H.J.A., & E. Stouthamer, 2001: *Palaeogeographic development of the Rhine-Meuse delta, the Netherlands*, Assen.
- Haslinghuis, E.J. & H. Janse, 1997, *Bouwkundige termen*. Leiden.
- Janse, H., 1989, *Houten kappen in Nederland 1000-1940*. Delft.
- Koning, M.W.A. de, 2005a: PvE A05-526-E Weijpoort te Nieuwerbrug, 14 november 2005, versie 2.
- Koning, M.W.A. de, 2005b: PvE Nieuwerbrug, Hoge Rijndijk 6-8, 14 november 2005, versie 2.
- Steenbeek, R., 1990: *On the balance between wet and dry. Vegetation horizon development and prehistoric occupation; a palaeoecological-micromorphological study in the Dutch river area*, Amsterdam, Ph.D. thesis, Vrije Universiteit.

Lijst van afbeeldingen en tabellen

- Afb. 1. Locatie van het onderzoeksgebied op de topografische kaart.
- Afb. 2. Foto van een meanderende rivier en een schematische dwarsdoorsnede.
- Afb. 3. Weijpoort 34a, oostprofiel
- Afb. 4. Werkputten 1 en 2 met sporen.
- Afb. 5. Werkputten 3 en 4 met sporen.
- Afb. 6. De brandstoffenloods tijdens de sloop, gezien vanuit het zuidoosten
- Afb. 7. Geschematiseerde plattegrond en legenda van de begane grond van de brandstoffenloods waarin aangegeven de positie van de etagegebinten ten opzichte van de tussenbalkgebinten en de plaats en bevestigingswijze van de schoren.
- Afb. 8. De zuidgevel van de brandstoffenloods (Foto uit archeomedia verslag nr. 2).
- Afb. 9. Het interieur van de schuur tijdens de sloop, gezien naar het noorden.
- Afb. 10. Overzicht van de verdieping, gezien naar het noorden (Foto uit archeomedia verslag nr. 3).
- Afb. 11. De noordgevel van de brandstoffenloods (Foto uit archeomedia verslag nr. 4).
- Afb. 12. Detail van een gebintstijl met sponning aan de westzijde van het gebouw.
- Tabel 1. Tijdsduur van de verschillende (pre)historische perioden.
- Tabel 2. Kolomopname (combinatie profiel en boringen) werkput 3
- Tabel 3. Kolomopname (combinatie profiel en boringen) werkput 4
- Tabel 4. Vondsten locatie Weijpoort 34a
- Tabel 5. Vondsten locatie Weijpoort Hoge Rijndijk 6-8
- Tabel 6. Scoretabel waardestelling locatie Weijpoort 34a (naar KNA 2.2).
- Tabel 7. Scoretabel waardestelling locatie Hoge Rijndijk 6-8 (naar KNA 2.2).